

vist til Loven af 24de April 1860. Mindretallet maa, idet det stræber efter at faae disse Majorater og Stambuse forandrede til fri Eiendom, have to Formaal for Die, nemlig først at gjøre Forholdet saa antageligt og godt for Fæstehønderne som muligt, og dernæst maa man tillige ikke forurette Majoratsbesidderne; men jeg tror, man maa sige, at dette Forslag, naar det eftersees, i Sandhed er konservativt. At vi have bestemt, at Fæstegods skal overgaa til Selveiendom efter Loven af 24de April 1860, ere vi naturligt bleve ledede hen til ved at gjennemgaa Loven af 21de Juni 1854, som giver Regler for, hvorledes Fæstegods paa Majoraterne kan overgaa til Selveiendom. I en af denne Lovs sidste Paragrafer siges det, at Fæstegods under Stiftelserne kan overgaa paa samme Maade; men nu kommer Loven af 24de April 1860 og ordner netop Forholdet for Stiftelsernes Vedkommende. Hvor naturligt er det da, at vi nu, da Majoratsgodsernes Forhold skal ordnes, her lægge det samme Grundlag for Fæstehøndergodsets Overgang til Selveiendom, som er bestemt ved Loven af 24de April 1860, en Lov, som jeg tror er saa antagelig for Fæstehønderstanden som vel muligt, det vil i alt Fald hjælpe til, at Familierne kunne blive ved deres Fædrenesjord. Man huffer maaste, at denne Lov bestemmer, at alle de Ydelse, det være sig in natura eller i Penge, som have paahvilet Fæstegods, der har været under disse Stiftelser, skulle afløses, og at der i Stedet for skal sættes en aarlig Ydelse af Byg, som dog ikke maa overstige 4 Edr. Byg pr. Ed. Hartorn, samt at dernæst Gaarden tareres og sættes til en Pengesum efter, hvad den som en Gaard, der er Fæstetvang undergivet, kan være værd i Handel og Vandel. Man vil altsaa se, at naar vore Vendinger maatte blive vedtagne, skulle alle de Ydelse, der hidtil have været svarede til Majorater, for saa vidt de ikke maatte overstige 4 Edr. Byg pr. Ed. Hartorn, være en stedevarende Afgift paa vedkommende Gaard, og det er meget lettere for vedkommende Fæster at svare en saadan Afgift end strax at rykke ud med en Pengesum. Den Sum, der bliver tilbage, efterat disse Ydelse ere lagte som en fast Afgift paa Eiendommen,

skal derhos efter Loven af 24de April 1860 ikke udbetales strax, der skal i det Hele kun udbetales $\frac{1}{5}$, nemlig $\frac{1}{10}$ strax og $\frac{1}{10}$ den næst paafølgende Termin, det vil sige i Alt 20 pCt., hvorefter Resten skal vedblive uopsigelig at forrentes med 4 pCt., saa længe som Familien er ved Gaarden. Dette vil altsaa ikke drive nogen Familie derfra, og det er ligeledes hensigtsmæssigt for Majoratsbesidderen, i alt Fald efter den Vending, her foreligger. Det er nemlig Meningen med den foreslaede § 27, at de Kapitaler, der saaledes komme tilstede, skulle omdannes til en familieforsørgende Kapital, som 5 Famillemedlemmer, udnævnte af de Familier, der have Afgang til at kunne faae Understøttelse, selv skulle bestyre, og det tør vel nok antages hensigtsmæssigt for disse. De faae vedvarende Afgang til en aarlig Indtægt, som bliver stigende, alt eftersom Prisen paa Produkterne kommer til at stige. I Dvrigt have vi dog tænkt os, at saavel §§ 26 og 27 som den nye § 1 ikke skulde komme til at virke saa meget direkte som inarere indirekte. Man tør vel antage, at Majoratsbesidderne ville, naar en saadan Lovbestemmelse er vedtagen, stræbe efter at benytte en af de to Udveje, som dette Lovforslag anviser dem, nemlig enten Ovenskomstens Bet eller den Bet at sætte en Kapital i Stedet for. Man tør altsaa antage, at Loven vil komme til at udøve et indirekte Tryk, men ikke desto mindre vil der blive nogle Østernølere tilbage, og med Hensyn til dem tro vi, at den her foreslaede Udvei er meget konservativ og tager meget Hensyn til det Bestaaende, idet man fremdeles lader den Familie, som kunde have Udfigt til at arve, alene have Afgang til disse familieforsørgelseskapitaler. For Dvrigt skal jeg bemærke, at Mindretallet ingenlunde har stillet sig paa et saa afgjort Standpunkt, at det ubetinget vil fastholde, hvad det her har foreslaaet. Hvis det maatte vise sig, at den høitærede Justitsminister er tilbøielig til at gaa ind paa selve Tankegangen, kan man gjerne gjøre Indrømmelser, og der vil saaledes ikke være Noget til Hinder for, at vi kunne gaa den Bet, der er antydet i Betænkningen fra 1869—70, hvorefter man har tænkt sig, at